

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT

Mgr. Erika Kajasová

Klenotnica ľudovej slovesnosti – súbor pracovných listov pre 2. ročník ZŠ

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Erika Kajasová

Kontakt na autora UZ: Základná škola s materskou
školou, Demandice 131
skola@zsdemandice.sk

Názov: Klenotnica ľudovej slovesnosti

Rok vytvorenia: 2013

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Viera Poliaková

ISBN 978-80-8052-624-5

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1. Riekanky
2. Vyčítanky
3. Hádanky
4. Príslovia a porekadlá
5. Pranostiky
6. Žijeme v rozprávke
7. Ludová pieseň

RIEKANKY

1. Riekanky sa roztratili.

Vyfarbi rovnakou farbičkou verše, ktoré patria k 6 najznámejším riekankám.

Akou farbou je napísaný názov riekanky, takou vyfarbi všetky jej verše.

(červená)

(modrá)

(žltá)

Kolo kolo mlynské,

Osievame múčku,

Kujem, kujem podkovičku,

v slamenom klobúčku,

koníkovi na nožičku.

za štyri rinské,

keď na osievame,

Kujem, kujem podkovu,

kolo sa nám polámalo

koníkovi na nohu.

a do vody popadalo, urobilo báb.

mlynárovi dáme.

(fialová)

(hnedá)

(zelená)

Jedna druhej riekla,

Ťap-ťap ťapušky,

Skáče žaba po blate,

išli mačky na hrušky,

kúpime jej na gate.

keď koláče piekla:

Požičaj mi lopatu

. podriapali kožušky,

Na aké, na také

keď si už napiekla.

na zelené strakaté.

popadali do blata,

Jedna druhej rečie,

povešali na vráta,

kúpime si čepce,

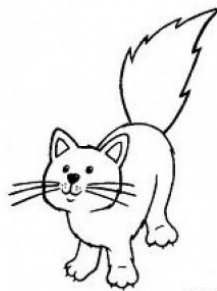
príde kocúr - popláta.

ak sa nevydáme,

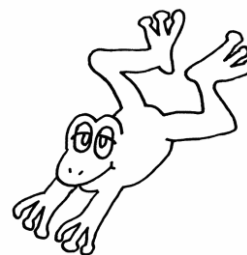
čepce popredáme.

2. Obrázok vyfarbi takou farbičkou, akou je riekanka, v ktorej sa o danom zvieratku hovorí:

OmalevoňkyZadarmo.sk

http://www.zadarmo.sk

VYČÍTANKY

Vyčítanky pri hre postrácali niektoré svoje slovíčka. Teraz sú veľmi smutné lebo sa ich nebudú vedieť naučiť ostatné detičky.

Ty ich už poznáš a preto im pomôž doplniť stratené slovíčko.

Jeden kováč kuje,

koľko klincov potrebuje?

Jeden,, tri,

už chytáš ty.

En, ten,,

na moste je starý pán,

a pod mostom s chvostom,

lapajte ju, bude hosťom,

ale beda, už je,

voda vraví, že ju nedá.

Teč si voda, teč,

a my poďme!

Stojí vrba pri

na nej visí zvon,

na koho to slovo padne,

ten ísť von.

Aka fuka funda luka

funda kava kevenduka,

ak fuk luk

funda kevenduk.

Sedí na kameni,

drží zlatý meč.

Na koho to padne,

ten musí ísť preč.

Pôjdeme my do hájika,

chytíme tam

Heš, zajačik, heš

a ty za ním

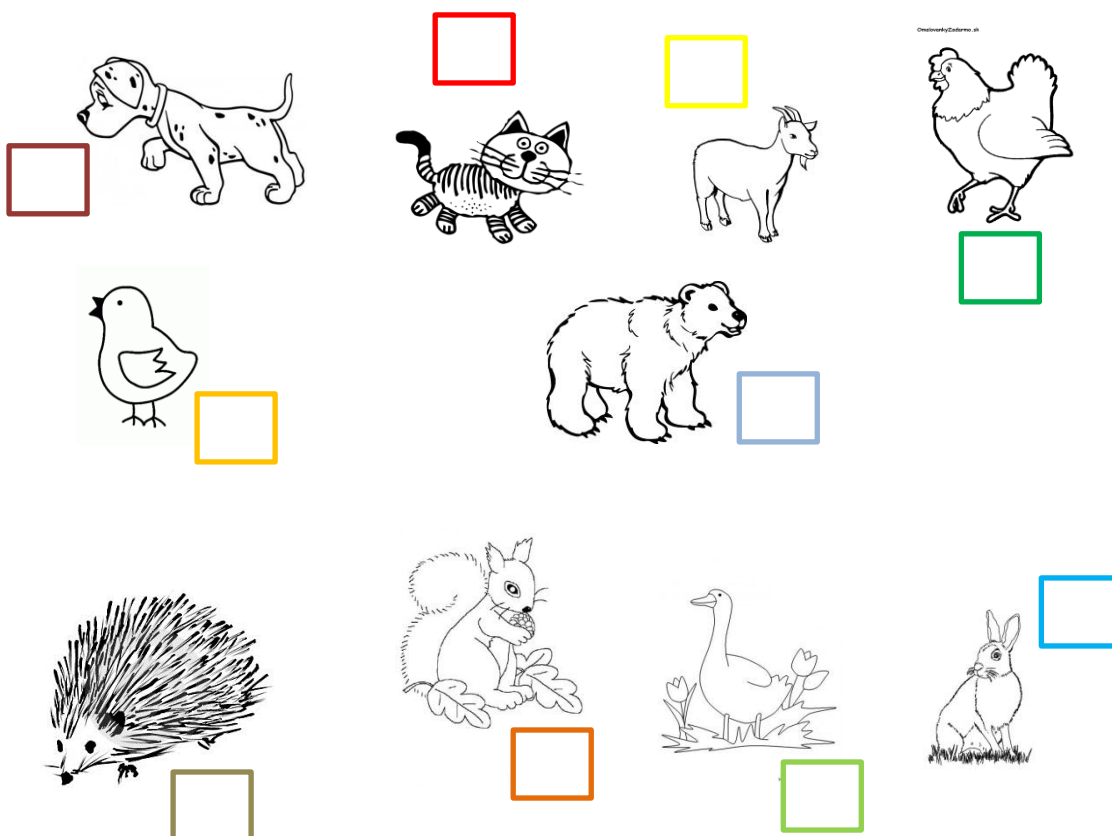
Hádanky

A/ Hádanky o zvieratách

Prirad' k obrázku do okienka číslo hádanky, pre ktorú je obrázok odpoveďou.

Obrázky vyfarbi.

- Po lese sa mihal, niesol nošu ihál. Pre tie jeho ihly, sme ho nezodvihli.
- Hlas má takmer ako basa, keď je sýty, vtedy hrá sa. Veľké laby, kožuch hrubý, maliny a medík ľúbi.
- Veľký chvostík, bystré očka, hrdzavá je troška.
- Jeho šťastie v poli rastie. Mrkva, repa, kapusta, všetko schrúme dopusta.
- Ticho sedí, pradie nite, ktoré nikdy nevidíte. Dlhé fúzy, ostré drápy, sivú myšku raz – dva lapí.
- Hoci ešte nevidí ťa, štekaním ťa hlasno víta.
- Štyri nohy, kúsok briadky, nevpúšťaj ju do záhradky.
- Žlté ako púpava, bystré ako šidlo, keď ho niečo vyplaší, such mamke pod krídlo.
- Nohy má lopaty, zobák má rohatý, vo vode sa mága a hovorí gá – gá.
- Na smetisku hrabe, hľadá žitko, mak. Keď vajíčko znesie, povie : „, Kotkodák.“

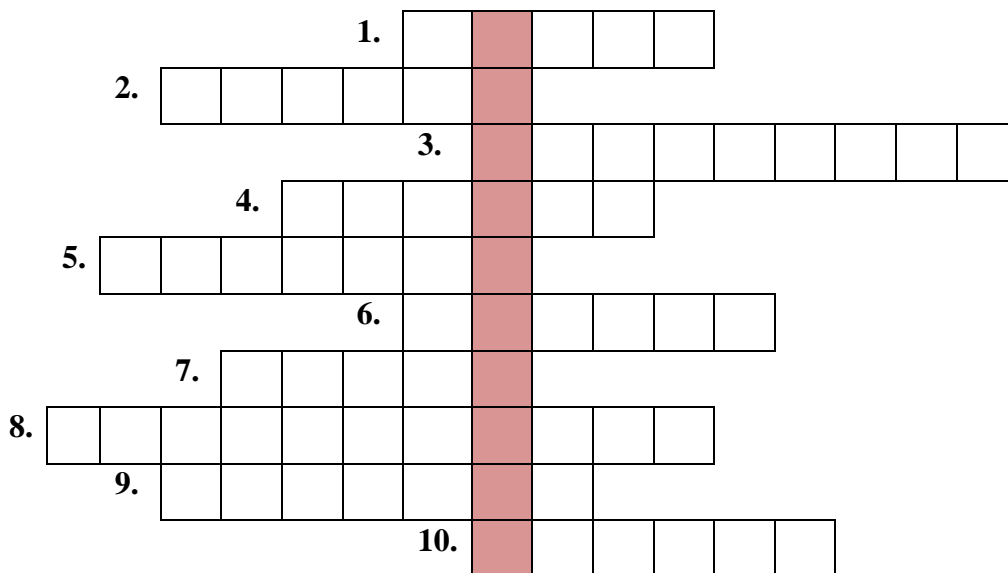

B/ Hádanky o ...

Doplň tajničku a dozvieš sa o čom sú tieto hádanky.

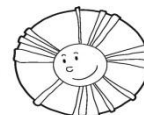
1. Sedí pani v chládku, v červenom kabátku, vlasy sú jej na slnci a ona je v chládku.
2. Najprv má šaty zelené, potom nosí červené a keď už modré má, s dobrou chuťou jesť sa dá.
3. Ktoré kvety zdobia les, keď je všade ešte sneh?
4. Kým má listy svieže, na vetvách mu sedia ježe. Keď spadne jež na líčko, znesie hnedé vajíčko.
5. Hádaj, ktorý biely kvet jedávame na obed?
6. Brucho veľké... Vari pukne? Na ňom biele, žlté sukne. Kto k nej smelo privonia, slzy sa mu vyronia.
7. Svieti mesiac zlatý nenápadne, pokým do bruška ti nezapadne.
8. Žlté srdce, biely vlas, vojde do nej sedem krás.
9. Čo sa to pod plotom váľa? Je to súdok pána kráľa. Pozrime doň, čo je v ňom? Pán kráľ bol bohatý, schoval si tam dukáty.
10. Visí pani bez slovka, žiari ako žiarovka.

Tajnička:

Zopakovali sme si hádanky o _____.

C/ Hádanky o počasí

Spoj čiarou hádanku so slovom, ktoré je jej odpoveďou:

1. Oblohe pre radosť, postavil maliar most, minul naň farieb dosť. **rosa**
2. Keď ho niet, všetci ho čakajú a keď príde, všetci utekajú. **sneh**
3. Šla nočná víla, perly stratila. Mesiac to videl, nič nepovedal.
Slnko, len čo vstalo, perly pozbieralo. **dúha**
4. Najprv sa hádala, potom celú noc plakala. **búrka**
5. Visia, visia biele meče, vôkol strechy, vôkol vrát. Iba slnko dokáže
ich potichučky obrhať. **dážď**
6. Trošku pocukrilo, predsa nie je sladké. Za chvíľočku skrylo všetko
na záhradke. **cencúle**

D/ Hádanky o veciach

1. Skrýva v sebe záhady, knihy, školské potreby.
Na chrbáte hrdo sedí, nosí ju žiak každej triedy. **lyže**
2. Som taká maličká, kúzelná palička. Na papieri kúzla stvárať.
Presvedčte sa, že netáram, keď ma drží ručička. **nohavice**
3. Hore a či dolu, chodia stále spolu. Nové a či staré, chodia stále v páre. **aktovka**
4. Dve doštičky na nožičky - dolu brehom letím.
Čože je to za vynález, uhádnete, deti? **ihla**
5. Jednou dierou dnu, dvoma von, a keď si von, iba vtedy si dnu. **ceruzka**
6. Iných šatí, ale sama ja nahá. **topánky**

E/ Hádanky o ročných obdobiach

1. To je smiechu, to je kriku, na kopci aj na rybníku.
Padá sniežik, padá sneh, preto počuť iba smiech. **jar**
2. Odleteli lastovičky za more, ona plní prázdne miesta v komore.
Postriasa žlté lístie zo stromu, volá deti z lúky domov, do domu. **leto**
3. Rozfúkala púpavienke sukničku, pohladila jarné kvety po líčku.
Zlatým lúčom napísala na chotár, zobud'te sa , kamaráti, prišla ... **jeseň**
4. Letí pachofľa, letí do poľa, zlato hádže po poli, budú plné stodoly. **zima**

F/ Doplnovacie hádanky

- ❖ V kvietkoch bzučí a peľ zbiera, bystrá, pracovitá _____.
- ❖ Zlatovláskou bola včera, prešiel týždeň, osivela.
Ešte dva dni minuli sa, ostala jej hlávka lysá.
Pri cestičke postáva. Ach, veď je to _____.
- ❖ Sladká je a šťavnatá, trhajú ju dievčatá, oberajú mamy, zobkajú ich vrany.
Červené má líčka, je to _____.
- ❖ Vo vode, každý deň sa pláčka, storočná, múdra _____.
- ❖ Raj si nesie v mene a s chuťou ju zjeme _____.
- ❖ Ako veľký had zdá sa akurát. Očiek na ňom fúra, iných, než má kura.
Kto by sa ho bál? Na krku je _____.

G/ Hádanky so skrytými odpoveďami

Aké zviera sa skrýva v slove kravata? _____.

Aké slovo je ukryté v slove pomaranč? _____.

Keď vyjde Slniečko, Včielka pobožká kvet.

Keď vyjde Zornička, Ohník zohreje svet.

Aké detské časopisy sú ukryté v básničke?

Aké povolanie sa skrýva v názvoch? Skombinuj slová a použi niektoré ich slabiky.

- ❖ konár a skleróza - sklenár
- ❖ cukrík a horáreň - _____
- ❖ čiarka a hrnček - _____
- ❖ šlabikár a pero - _____
- ❖ stovka a dolár - _____
- ❖ okraj a číry - _____
- ❖ lep a kára - _____
- ❖ komár a farby - _____
- ❖ tára a poštekľil - _____

H/ Hádanka – kaligram Tvar kaligramu prezrádza odpoveď na hádanku.

**Celkom maličká vaňa
nôžkou podopieraná
a z tej vane okrem
vody aj iné ti
ulahodí.**

**Už sa
celá
n
a
h
ý
n
a,
mieri k ústam hladina.**

**D
l
h
é
t
e
l
o
z
a
s
i
p
e
l
o.**

Čo je to? _____

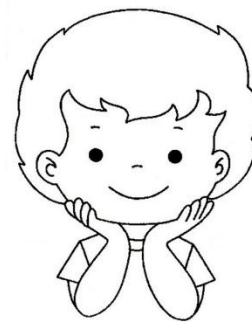
Čo je to? _____

Nakresli odpovede na hádanky:

<p>Bol raz jeden, hrdo stál, mal korunu, nebol kráľ.</p>	<p>Má to pani, má to pán, má to ihla, má to džbán.</p>
---	---

CH/ Hádanky – akrostich

Prvé alebo posledné písmená veršov vytvárajú slovo,
ktoré je odpoveďou na hádanku.

Zo železa telo

Každučkú jar vyjde z trávy.

vylúdi nám tón,

Vône šíri dookola.

ozýva sa smelo

Ej, či nám vždy radosť spraví!

nad dedinou on.

Tomu nikto neodolá.

Čo je to? _____

Čo je to? _____

Ráno krásli kvety, listy.

Rozohreje **dom**

Okrem toho lúku čistí.

láskou, čo nám dá**va**,

Slzy v tráve tratí vskutku.

z jej úst zaznie v **ňom**

Avšak nie zo žiaľu, smútku.

vždy srdečná **vrava**.

Čo je to? _____

Kto je to? _____

Nájdí vo vetách ukryté slovo. Napoviem ti čo máš hľadať.

Šte**ko** zase husi pasie.

/zvíera/

koza

Váhu sledoval aj Edo.

/hudobný nástroj/

Veru našiel nás ten kašeľ.

/vec/

Lampa pri kazete bliká.

/zelenina/

Mne to pierko plietol Ferko.

/zvíera/

Ku cíceru zaved' Jana.

/vec/

Nemiluje ujo tuje.

/meno/

Áno, Jano dá mi lano.

/meno, ale nie Jano/

PRÍSLOVIA

Staň sa opravárom prísloví, ktoré sa akosi pokazili – poplietli.

Nesprávne slovo (slová) preškrtni a za príslovie napíš správne slovo.

Veľa šťastia pri oprave!

Tak dlho sa chodí s džbánom po vodu, až sa oko odtrhne. _____

Príležitosť rodí zlodēja. _____

Nie je všetko blato, čo sa blyští. _____

Lepší vrabec v hrsti, ako holub na ceste. _____

Dvakrát strihaj, raz rež. _____

Nehovor ahaj, kým nepreskočíš. _____

Najskôr práca, predtým zábava. _____

Všade dobre, v škole najlepšie. _____

Bez práce sú dobré koláče. _____

Čo môžeš urobiť dnes, neodkladaj na včera. _____

Vtáka poznáš po perí, rybu po reči. _____

Komu sa nelení, tomu sa fialovie. _____

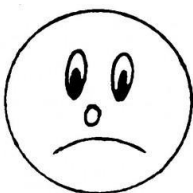
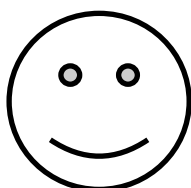
Ako starí hudú, tak aj ešte starší budú. _____

Lepšia hrst' priateľov ako hrst' dukátov. _____

Lož má krátke vlasy, ďaleko nezájde. _____

Luhárovi veria, aj keď pravdu hovorí. _____

Darilo sa ti?

Pranostiky

1. Pranostika na máj hovorí: **Studený máj v stodole raj.**

Vyhľadaj a vyfarbi túto pranostiku v tabuľke. Začni písmenom S a vytvor hadíka, skonči bodkou.

J	S	T	K	J	H	A	L
A	F	U	D	E	J	K	N
G	V	C	I	N	Ý	M	P
U	V	A	M	B	J	Á	E
D	I	A	R	E	V	S	O
M	V	J	E	N	A	T	J
U	K	.	L	O	D	O	N

2. Prirad' správnu časť z pravého stĺpca k prvej časti príslovia, porekadla alebo pranostiky v ľavom stĺpci.

1. Ako sa do hory volá	taká i jej kamarátka.
2. Kto druhému jamu kope	nech ani neje.
3. Komu sa nelení	v stodole raj.
4. Kto nepracuje	tomu sa zelení.
5. Bližšia košeľa	sám do nej spadne.
6. Na Gregora idú	sane von z dvora.
7. Katarína na ľade	tak sa z nej ozýva.
8. Aká matka, taká Katka	Vianoce na blate.
9. Sv. Barbora ľahá	ako kabát.
10. Studený máj	tak po celý rok.
11. Na Tri krále	ľady do mora.
12. Ako na nový rok	o krok ďalej.

3. K akému porekadlu z 2. úlohy sa hodí nasledujúci obrázok?

Napiš ho: _____

Slovenská ľudová rozprávka

Starý Bodrík a vlk

1. Spoj čiarou, koho si zavolať na pomoc vlk a koho pes Bodrík:

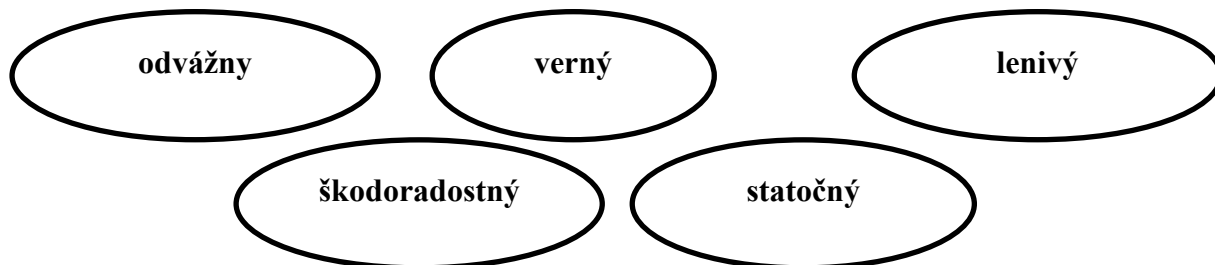

sviňu
líšku
kocúra
medveďa

2. Vysvetli význam vety: **Chystaj sa na potýčku.**

3. Vyfarbi vlastnosti, ktoré vystihujú psa Bodríka:

4. Čo sa z diaľky zdalo nepriateľom?

Pes kríval a oni si mysleli, že:

a/ skaly dvíha b/ šablou seká c/ prak v rukách nesie

Kocúr sa chvostom oháňal a nepriatelia si mysleli, že:

a/ skaly dvíha b/ šablou seká c/ prak v rukách nesie

5. Potýčka psa Bodríka a vlka so svojimi družinami sa skončila:

a/ veľkou bitkou b/ útekou vlka s kamarátmi c/ útekou psa Bodríka s kamarátmi

Pavol Dobšinský

O troch grošoch - čítanie s porozumením

1. Prečítaj si text:

Kopal raz chudobný človek pri hradskej ceste priekopy.

Sám kráľ Matej šiel kamsi po tej ceste a opýtal sa chudobného človeka: „Povedz že mne ty, môj drahý, akú máš plácu na deň za túto ťažkú robotu?“ „Hja, najjasnejší kráľu, ja mám na deň tri groše.“ Zadivil sa kráľ nad tým a opýtal sa ho, ako môže z tých troch grošov vyžiť. „Jaj, Vaša Jasnosť, keby len vyžiť ale ja

z tých troch grošov prvý vraciam, druhý požičiavam a iba z toho tretieho sám žijem.“ Ale tu veru kráľ nerozumel, čo to znamená. „Nuž, najjasnejší pane chovám si otca už starého a nevládneho, tomu vraciam, bo on ma choval. Ale chovám i malého syna, tomu požičiavam, aby mi vrátil, keď ostarnem. A z toho tretieho groša i sám potrebujem žiť.“ „Vidíš, môj drahý, ja mám doma dvanástich radcov, a čím väčšiu plácu im dávam, tým väčšmi sa ponosujú, že nemajú z čoho žiť a troviť. Teraz im ja zahádam túto hádanku...

2. Prehni vrchnú časť s textom a pokús sa odpovedať na otázky:

a/ Čo robil chudobný človek pri ceste? _____

b/ Kto sa pristavil pri ňom? _____

c/ Koľko grošov dostával chudobný človek za svoju ťažkú prácu? _____

d/ Komu vracia chudobný človek prvý groš? _____

e/ Komu požičiava chudobný človek druhý groš? _____

f/ Koľko radcov mal kráľ Matej? _____

g/ Boli kráľovi radcovia spokojní so svojou plácou? _____

h/ Aký bol podľa teba chudobný človek:

- skromný, pracovitý a úctivý
- lakomý, lenivý a ľahostajný

Ruská rozprávka

O rybárovi a zlatej rybke – čítanie s porozumením

1. Pozorne si prečítaj text

Raz chudobný rybár chytil do siete zlatú rybkú. Tá mu za odmenu, že ju pustí, sľúbila všetko, čo si len zažiada. Statočný rybár nič nechcel a pustil rybkú do mora. Keď to doma rozpovedal svojej žene, nahnevala sa a vyhnala ho k moru za zlatou rybkou koryto pýtať. Utrápený rybár zavolať na rybkú a prosil koryto pre svoju ženu. Rybka mu pranie splnila. Ale starene sa mánilo. Nový dom s poľom chcela, potom panstvo so služobníkmi a aj kráľovský palác. Všetko rybka utrápenému starčekovi splnila, až kým ju starena za služobníčku nechcela. Vtedy šibla chvostom o hladinu a všetko sa pominulo.

2. Časť textu sa spojila. Pokús sa čiarami oddeliť jednotlivé slová.

Raz chudobný rybár chytil do siete zlatú rybkú. Tá mu za odmenu, že ju pustí, sľúbila všetko, čo si len zažiada. Statočný rybár nič nechcel a pustil rybkú do mora.

Keď to doma rozpovedal svojej žene, nahnevala sa a vyhnala ho k moru za zlatou rybkou koryto pýtať.

3. Podarilo sa ti to? Výborne. A teraz skús doplniť slová, ktoré sa z textu stratili.

Raz chudobný _____ chytil do siete zlatú _____.

Tá mu za _____, že ju pustí, sľúbila všetko, čo si len _____.

Statočný rybár nič nechcel a pustil rybkú do _____ . Keď to doma

rozpovedal svojej _____, nahnevala sa a vyhnala ho k moru za rybkou

_____ pýtať. Utrápený rybár zavolať na rybkú a prosil koryto pre

svoju ženu. Rybka mu pranie _____ . Ale starene sa mánilo. Nový

dom s poľom chcela, potom panstvo so služobníkmi a aj kráľovský _____ .

Všetko rybka starčekovi splnila, až kým ju starena za _____ nechcela.

Vtedy šibla _____ o hladinu a všetko sa pominulo.

Slovenská ľudová rozprávka

Medveď a líška

1. Označ pravdivosť vety zakrúžkovaním ÁNO alebo NIE:

- Medveď a zajac sa vybrali raz na muziku, aby si zatancovali a pobavili sa. ÁNO NIE
- Ale medzi tancom strhla sa bitka. ÁNO NIE
- Medveď sa zavčasu ukryl, ale líšku dorážali, že sa ledva von vyvliekla. ÁNO NIE
- Medveď sa nad líškou zmiloval, vzal ju na chrbát a niesol. ÁNO NIE
- Líška sa celý čas medveďovi posmievala, až mal toho dost' a zhodil ju z chrbta. ÁNO NIE
- Medveď chcel líšku potrestať ale ona sa rýchlo schovala do kríkov. ÁNO NIE
- Uboľený a nahnevaný medveď nechal líšku líškou a odtackal sa do pelechu. ÁNO NIE
- Nikdy viac už s líškou na muziku nešiel. ÁNO NIE

2. Z viet z rozprávky sa vytratil rozlišovacie znamienka. Doplň ich.

Keď toho posmesného vyvolavania bolo priveľa, nahneval sa medveď, líšku zhodil a chcel ju nalezite potrestať. Ale líška bola obratnejšia a uskocila pod strom do diery a odtiaľ sa medveďovi posmievala. Medveďa to ešte vacsmi rozšrdilo, vyhľadal si krivo drevo a chcel ním líšku z diery vytiahnuť.

3. Vysvetli význam slov z predchádzajúcich viet:

náležite - _____

obratnejšia - _____

rozšrdilo - _____

4. Doplň tajničku a dozvieš sa dokončenie vety, ktorú vykrikovala líška z medvedieho chrbta:

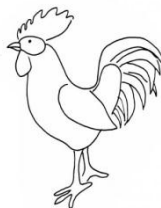
Nesie bitý ...

4.

6.

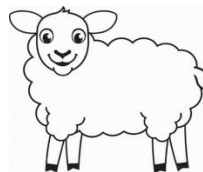
7.

2.

3.

8.

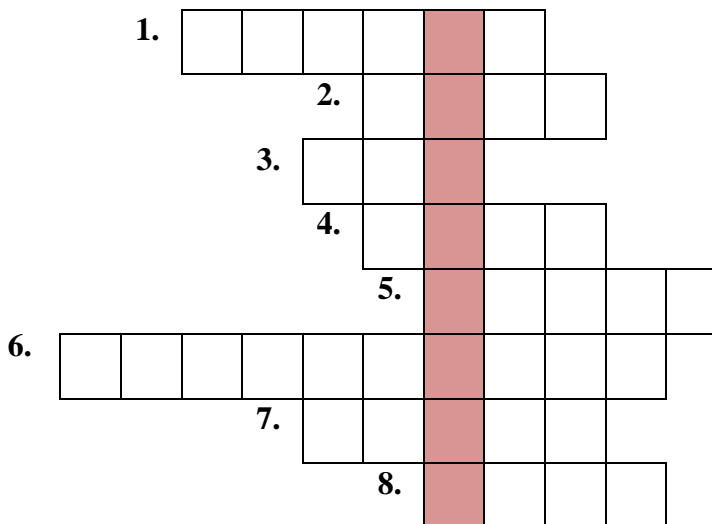

1.

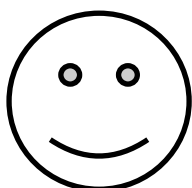

5.

Tajnička

Darilo sa ti?

Slovenská ľudová rozprávka
Medovníková chalúpka

1. Ako sa volali 2 deti z rozprávky?

2. Dokonči vety:

Deti zablúdili, keď išli do lesa zbierať

_____.

Janko sa vyškríbal na strom a v diaľke zbadal

_____.

Ježibaba zavrela Janička do _____.

Ježibaba sa v peci premenila na _____.

3. Keď chcela ježibaba zistiť či je Janko dosť tučný, kázala mu, aby jej ukázal

_____.

Ale on jej ukázal:

a/ malíček b/ drevko c/ kostičku z prasiatka

4. Na aké táčky chcela ježibaba posadiť Janka keď ho chcela upiecť:

a/ drevené b/ železné

5. Kto strčil ježibabu do pece?

a/ Janko b/ Marienka c/ Janko a Marienka spolu

6. Ako sa volal vtáčik, ktorý pomohol Jankovi a Marienke nájsť cestu domov?

7. Ako dlho boli Janko a Marienka preč z domu? _____

8. Vysvetli význam slova **probuje** = _____

9. Napíš 1 zdobeninu z tejto rozprávky: _____

Slovenská ľudová rozprávka

Janko Hraško

1. Doplň do tajničky ľudovoľné slová, s rôznym počtom písmen, tak aby si dodržal písmeno v tajničke:

				J				
				A				
				N				
				K				
				O				

				H				
				R				
				A				
				Š				
				K				
				O				

2. Zakrúžkuj správnu odpoveď a zorad' úlohy podľa postupnosti deja číslicami od 1 po 7.

Akú polievku varila gazdiná:

- a/ hrachovú b/ fazuľovú
c/ šošovicovú

Komu niesol Janko obed na pole:

- a/ susedovi b/ bratovi
c/ gazdovi

Z čoho si Janko urobil most, keď nevedel vyliezť z brázdy:

- a/ z hrášku z polievky b/ z halušiek
c/ z prútikov

Ako sa Jankovi podarilo dostať z mešča:

- a/ vyslobodil ho gazda b/ prederavil mešec nožíkom
c/ Janko uprosil sedliaka aby ho pustil

Ako sa podarilo Jankovi dostať cez potok:

- a/ sadol si do lyžičky
b/ do misky s haluškami
c/ do hrnca s polievkou

Kam sa skryl Janko pred gazdom, keď sa nahneval kvôli obedu:

- a/ do trávy b/ volovi do ucha

Za koľko dukátov predal gazda

Janka sedliakovi:

- a/ za 100 b/ 10
c/ 50

Rozprávkový expert

Si rozprávkovým expertom?

Nájdi v osemšmerovke 19 rozprávkových postáv a z nevyškrtnutých 9 písmen sa dozvieš meno 20. rozprávkovej postavy.

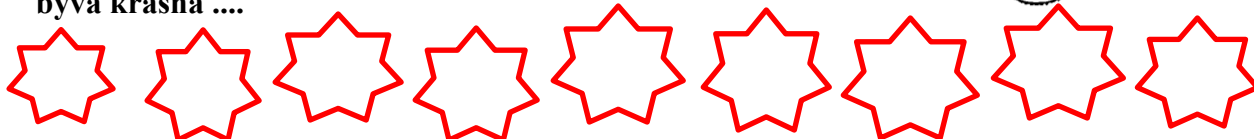
Daj sa do toho!

Z	L	A	T	Á	R	Y	B	K	A
P	A	L	Č	E	K	P	Á	N	P
O	E	P	I	Č	E	R	T	A	K
O	L	T	K	U	V	I	Á	K	O
D	Y	O	E	Í	L	N	V	Ľ	T
R	Z	Š	L	R	K	C	A	U	A
A	B	A	B	I	Ž	E	J	K	I
K	J	A	N	K	O	Z	C	R	R
K	A	L	A	D	I	N	E	A	K
A	Č	I	V	O	Ľ	Á	R	K	Š

V jednom dome už sa šušká,

býva krásna

Všetko robiť musí sama,

zomrela jej drahá mama.

Otec si vzal ženu druhú,
začal robiť v dome sluhu.
Priviedla si svoju dcéru,
škaredá je na môj veru.

Ludová pieseň

*Ludia v ľudových piesňach vyjadrovali svoje myšlienky, pocity a nálady.
Spievali si ich pri práci na poli, pri páračkách, tanci, ...
Dodnes sa zachovali preto, že ich spievali starší ľudia mladším.
Stali sa súčasťou nášho národného folklóru.*

1. Pozorne si prečítaj ľudovú pieseň

Bodaj by vás

Bodaj by vás, vy mládenci, čerti vzali,
keď ste vy mňa na ten tanec nepozvali,
ja by bola tancovala, aj na cimbal niečo dala,
aj vás všetkých pobožkala.

Čo sa mamka tejto noci natrápila,
aby sa vám len dajako zavďačila,
spiekla múky za tri korce, pre vás, chlapci
na koláče, len aby som tancovala.

Vysvetlivky:

cimbal – strunový hudobný nástroj

korec – stará miera múky, obilia

2. Vyznač správnu odpoveď:

❖ Prečo sa mladé dievča hnevalo?

a/ lebo ju oklamali mládenci b/ nepozvali ju na tanec c/ mamka nechcela napieť koláče

❖ Komu želalo dievča, aby ho čerti vzali?

a/ mamke b/ muzikantom c/ mládencom

❖ Čo by urobilo mladé dievča, keby bolo pozvané na tanec?

a/ tancovalo, dalo na cimbal a všetkých by pobožkalo

b/ pobožkalo by muzikantov

c/ tancovalo by aj s čertom

❖ Čo znamená slovné spojenie „aj na cimbal niečo dala“?

a/ kúpila by cimbal

b/ prispela by na kúpu cimbalu

a/ zaplatila by muzikantom, aby zahrali pieseň, ktorá sa jej páči

❖ Kto piekol v noci koláče?

a/ mamka

b/ mladé dievča

c/ mamka s mladým dievčaťom

3. Na obrázku vyfarbi hudobný nástroj – cimbal.

